

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 613/2017-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. októbra 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Advokátskou kanceláriou UHAL s. r. o., Štefana Moyzesa 9877/43, Zvolen, v mene ktorej koná advokát JUDr. Maroš Uhaľ, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Zvolen v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 128/2003, postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaniach vedených pod sp. zn. 16 Co 254/2012 a sp. zn. 16 Co 268/2015, ako aj postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaniach vedených pod sp. zn. 4 Cdo 272/2010 a sp. zn. 4 Cdo 252/2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. júna 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie

svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Zvolen (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 128/2003, postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej aj „krajský súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 16 Co 254/2012 a sp. zn. 16 Co 268/2015, ako aj postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 4 Cdo 272/2010 a sp. zn. 4 Cdo 252/2013.

2. Zo sťažnosti vyplynulo:

„(...) Touto ústavnou sťažnosťou namietam, že došlo k porušeniu môjho práva na spravodlivý proces podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru, konkrétne práva na prejednanie a rozhodnutie veci v primeranej lehote a práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy SR. K porušeniu mojich základných práv došlo nesprávnym úradným postupom a nečinnosťou porušovateľa 1/ ako súdu prvého stupňa vo veci vedenej pod sp. zn. 12C 128/2003, porušovateľa 2/ ako súdu odvolacieho vo veci vedenej pod sp. zn. 16Co/254/2012, 16Co/268/2015 a porušovateľa 3/ ako súdu dovolacieho vo veci vedenej pod sp. zn. 4Cdo 272/2010, 4Cdo 252/2013.“

3. K dĺžke napadnutého konania pred okresným súdom a k jeho „nesprávnemu postupu“ sťažovateľka uviedla:

«(...) Namietam, že o mojom nároku, ktorý som si uplatnila žalobou dňa 11.11.2003 na Okresnom súde Zvolen (porušovateľ 1/) vedenom pod sp. zn. 12C 128/2003 nebolo doposiaľ právoplatne rozhodnuté a konanie trvá už viac ako 12 rokov. Takáto dĺžka konania vzhľadom na môj vysoký vek 86 rokov vážne zasiahla do mojej právnej istoty a v očakávanie spravodlivého rozhodnutia o mojom nároku. Súdny spor trvajúci viac ako 12 rokov vo mne vzbudzuje neistotu v právny štát a frustráciu, že o merite veci nebude v konečnom dôsledku vôbec rozhodnuté. Podotýkam, že takto dlho trvajúci súdny spor mňa a moju rodinu neúnosne psychicky a finančne zaťažuje, pre opakované vracanie veci z Najvyššieho súdu SR späť na krajský súd a z krajského súdu späť na okresný súd. Keď som v roku 2003 podávala návrh na začatie konania pred porušovateľom 1/, nečakala som, že

súdny spor bude trvať po dobu viac ako 12 rokov. Naopak mala som legitímne očakávanie, že o mojom návrhu bude v konečnom dôsledku rozhodnuté v primeranej lehote, či už kladne alebo záporne. Z dôvodu, že sa tak do dnešného dňa nestalo, som nútená obrátiť sa pre porušenie svojich základných práv na Ústavný súd Slovenskej republiky podanou sťažnosťou.

(...) Žalobou podanou na Okresnom súde Zvolen som sa pôvodne voči odporcovi [REDAKOVANÉ], môjmu bratovi, domáhala určenia, že nehnuteľnosť vedená Katastrálnym úradom Banská Bystrica, Správa katastra Detva, ktorá sa nachádza v k. ú. [REDAKOVANÉ], obec [REDAKOVANÉ], okres Detva zapísaná na [REDAKOVANÉ], rodinný dom so súp. č. 98, postavený na pozemku parc. č. [REDAKOVANÉ] patrí v celosti (ďalej aj „nehnutelnosť“) do bezpodielového spoluvlastníctva manželov a to poručiťky [REDAKOVANÉ], rod. [REDAKOVANÉ] (...), naposledy bytom [REDAKOVANÉ], ktorá zomrela 25.12. [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] (...), naposledy bytom [REDAKOVANÉ] ktorý zomrel 7.11. [REDAKOVANÉ]

V skratke som sa podaným návrhom domáhala určenia spoluvlastníckeho práva k uvedenej nehnuteľnosti, ktoré som mala nadobudnúť dedením po matke a otcovi v 1/2, keďže mám dodnes za to, že rodičia boli v čase smrti matky bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti v celosti a nie v 1/2 ako to vyplývalo z príslušného listu vlastníctva, kde druhým spoluvlastníkom nehnuteľnosti mal byť v čase smrti môj brat - odporca. (...)

O podanom návrhu rozhodol Okresný súd Zvolen rozsudkom zo dňa 22.11.2004 pod sp. zn. 12C 128/03 v znení opravného uznesenia zo dňa 14.01.2005 pod sp. zn. 12C 128/03-74, ktorým môjmu návrhu vyhovel v celom rozsahu. (...)

Voči uvedenému rozsudku podal (...) odporca odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením zo dňa 17.03.2005 pod sp. zn. 16Co 68/05, ktorým rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Dôvodom zrušenia rozhodnutia bolo najmä to, že súd prvého stupňa vychádzal z nesprávneho žalobného petitu a z nesprávneho právneho názoru s tým, že okresný súd vyzve navrhovateľku na odstránenie väd návrhu v označení žalobného petitu. (...)

Na základe toho ma súd prvého stupňa uznesením zo dňa 26.09.2005 vyzval, aby som upravila svoj žalobný petit tak, aby bol vykonateľný. K uvedenej výzve som podala dňa 21.10.2005 podanie, ktoré súd prvého stupňa uznesením zo dňa 15.02.2007 odmietol. Voči tomuto uzneseniu som podala odvolanie zo dňa 13.03.2007, o ktorom rozhodol opätovne

odvolací súd uznesením pod sp. zn. 16Co 92/2007 dňa 30.03.2007 tak, že uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s pokynom, akým spôsobom mám byť vyzvaná na úpravu petitu. (...)

Podľa následnej výzvy súdu prvého stupňa zo dňa 03.08.2007 som podala návrh na zmenu návrhu na začatie konania, ktorý som doručila súdu dňa 13.08.2007. O podanom návrhu podľa už zmeneného petitu súd prvého stupňa rozhodol v poradí druhým rozsudkom dňa 19.10.2007 tak, že môjmu návrhu vyhovel v celom rozsahu.

(...) Prvým pochybením porušovateľa 1/, ktoré malo za následok nedôvodné prietahy bola skutočnosť, že súd prvého stupňa pri vydávaní prvého rozsudku vo veci samej nesprávne posúdil formuláciu mnou uplatneného petitu, čo malo za následok vrátenie veci späť na ďalšie konanie odvolacím súdom. Súd právo pozná, to značí, že porušovateľ 1/ ma mal ešte pred vydaním rozhodnutia správne vyzvať na úpravu petitu, alebo na základe obsahu podanej žaloby mal rozhodnúť vo veci samej a sám sformulovať petit, ktorý by zodpovedal celkovému obsahu podaného návrhu na začatie konania.

Druhým pochybením porušovateľa 1/ je jeho neodôvodnená nečinnosť, keďže podľa pečiatky bol spis spolu s uznesením odvolacieho súdu zo dňa 17.03.2005 pod sp. zn. 16Co 68/05 vrátený porušovateľovi 1/ dňa 06.05.2005, pričom ma súd vyzval na úpravu petitu až uznesením zo dňa 26.09.2005. Je zrejmé, že súd čakal s vydaním procesného uznesenia viac ako 4 mesiace.

Tretím pochybením porušovateľa je, že o mojom podaní, ktoré som mu doručila dňa 21.10.2005 ako reakciu na jeho vyššie uvedené uznesenie, rozhodoval viac ako 1 rok a 3 mesiace, keďže moje podanie odmietol až uznesením zo dňa 15.02.2007, bez toho, aby boli vo veci vykonávané akékoľvek úkony. Napriek tomu, že rozhodol, jeho uznesenie o odmietnutí môjho podania bolo nesprávne, čo potvrdzuje aj uznesenie odvolacieho súdu zo dňa 30.03.2007 pod sp. zn. 16Co 92/2007, ktorý jasne uviedol, akým spôsobom som mala byť vyzvaná na úpravu petitu.

Následne však porušovateľ 1/ opäť bezdôvodne nekonal, keďže uvedené uznesenie odvolacieho súdu mu bolo doručené dňa 14.05.2007 a súd ma vyzval opakovane na úpravu petitu až uznesením zo dňa 03.08.2007. Súd teda čakal s vydaním procesného rozhodnutia skoro 2 a pol mesiaca. Na základe uvedenej výzvy som upravila petit tak, ako to bolo vytknuté už v prvom uznesení odvolacieho súdu zo dňa 17.03.2005 pod sp. zn. 16Co 68/05.

To znamená, že porušovateľ 1/ celkovo odstraňoval vadu petitu návrhu v zmysle pokynu odvolacieho súdu v uznesení zo dňa 17.03.2005 pod sp. zn. 16Co 68/05 skoro 2 roky a 3 mesiace, t. j. od 06.05.2005 kedy mu bola vec vrátená z odvolacieho súdu až do 03.08.2005, keď vydal správne uznesenie, ktorým ma správne vyzval na úpravu petitu.

Porušovateľ 1/ tak v poradí už druhýkrát rozhodol vo veci samej od podania návrhu až po necelých 4 rokoch, pričom vadu podania porušovateľ 1/ odstraňoval 2 roky a 3 mesiace. V tomto období súd nevykonával rozsiahle dokazovanie početným výsluchom svedkov, dožiadanie na iné orgány alebo znalecké dokazovanie. Preto práve uvedené obdobie 2 rokov a 3 mesiacov považujem zo strany porušovateľa 1/ za nesprávny postup, ktorým došlo k zbytočným prieťahom.»

4. Sťažovateľka k priebehu napadnutých konaní a k „nesprávnemu postupu“ krajského súdu a najvyššieho súdu v označených konaniach uviedla:

„(...) Proti druhému rozsudku súdu prvého stupňa zo dňa 19.10.2007 podal odporca odvolanie, o ktorom rozhodol porušovateľ 2/ rozsudkom zo dňa 27.03.2008 pod sp. zn. 16Co 36/2008 tak, že rozsudok okresného súdu zmenil a podanú žalobu zamietol. (...)

Proti tomuto rozsudku som podala dňa 30.06.2008 na súd prvého stupňa dovolanie, o ktorom rozhodol Najvyšší súd SR uznesením zo dňa 30.11.2009 pod sp. zn. 1 Cdo 111/2008 tak, že vyššie uvedený rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. (...)

Krajský súd v Banskej Bystrici po vrátení veci z dovolacieho súdu vyzval účastníkov, aby sa vyjadrili k možnému právnemu posúdeniu veci a vydal opätovne rozsudok zo dňa 27.05.2010 pod sp. zn. 16Co/34/2010, ktorým rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu zamietol. (...)

Proti uvedenému rozsudku som podala opäť dovolanie doručené súdu prvého stupňa dňa 22.10.2010, o ktorom rozhodol Najvyšší súd SR ako súd dovolací uznesením dňa 28.05.2012 pod sp. zn. 4 Cdo 272/2010 tak, že rozsudok krajského súdu opäť zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Krajskému súdu v Banskej Bystrici v uznesení vytkol nepreskúmateľnosť jeho rozhodnutia, pretože súd založil svoj právny záver o nadobudnutí spoluvlastníckeho podielu na dvoch tituloch, a to originárne vybudovaním nehnuteľnosti a zároveň vydržaním spoluvlastníckeho podielu. (...)

Po vrátení veci Krajský súd v Banskej Bystrici vydal dňa 18.09.2012 pod sp. zn. 16Co/254/2012-310 uznesenie, ktorým rozsudok okresného súdu zrušil a konanie zastavil, keďže mal za to, že nemá právomoc konať o podanom návrhu. (...)

Voči tomuto uzneseniu som podala v zákonnej lehote dovolanie doručené súdu prvého stupňa dňa 19.10.2012, v ktorom som namietla prekvapivosť napadnutého uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici. O podanom dovolaní rozhodol Najvyšší súd SR už po 3. krát uznesením zo dňa 17.12.2014 pod sp. zn. 4Cdo 252/2013 tak, že rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Ako dôvod zrušenia uviedol prekvapivosť rozhodnutia odvolacieho súdu. (...)

Uvedené rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sa vrátilo na súd prvého stupňa dňa 16.02.2015. Na základe toho nás odvolací súd vyzval podaním zo dňa 07.04.2016 pod sp. zn. 16Co/268/2015 na vyjadrenie sa k možnosti iného právneho posúdenia veci.

(...) Porušovateľ 2/ ako súd odvolací podľa môjho názoru zásadne pochybil, keď po vrátení veci z dovolacieho súdu na základe uznesenia 4 Cdo 272/2010 namiesto toho, aby vec opätovne prejednal a ustálil, z akého titulu došlo k nadobudnutiu spoluvlastníctva odporcom, zrušil rozsudok okresného súdu a konanie zastavil z dôvodu, že nemá právomoc. Podľa môjho názoru išlo z jeho strany o markantne nesprávny postup, keďže nielenže účastníkov neupovedomil o takomto spôsobe rozhodnutia, ale najmä spochybnil všetky rozhodnutia vo veci samej, ktoré boli do toho dátumu v danej veci vydané, a to uznesenie odvolacieho súdu zo dňa 17.03.2005 pod sp. zn. 16Co 68/05, rozsudok zo dňa 27.03.2008 pod sp. zn. 16Co 36/2008, rozsudok zo dňa 27.05.2010 pod sp. zn. 16Co/34/2010. Zároveň nerešpektoval ani predchádzajúce rozhodnutia dovolacieho súdu pod sp. zn. 1 Cdo 111/2008 a 4 Cdo 272/2010, v ktorých dovolací súd nezistil, že odvolací súd nemal právomoc v danej veci konať, keďže ide o vadu podľa § 237 ods. 1 písm. a) OSP, na ktorú prihliada dovolací súd aj bez návrhu dovolateľa. To znamená, že jeho nečakané a nesprávne rozhodnutie malo za následok, že sa konanie zbytočne predĺžilo o 2 roky a 5 mesiacov, t. j. od vydania uznesenia zo dňa 18.09.2012 až do vydania výzvy po vrátení veci z najvyššieho súdu dňa 16.02.2015.

Porušovateľ 2/ zároveň v období od vrátenia veci z najvyššieho súdu dňa 16.02.2015 do vydania výzvy na možnosť iného právneho posúdenia veci zo dňa 07.04.2016 bezdôvodne nekonal, čím spôsobil ďalšie prieťahy konania o 1 rok a 2 mesiace.

To znamená, že porušovateľ 2/ spôsobil prieťahy v konaní svojim nesprávnym postupom a nečinnosťou v súčte 3 roky a 7 mesiacov, pričom v tomto období nevykonával dokazovanie ani iné úkony, ktoré by mali za následok odôvodnené predĺženie prejednávania a rozhodnutia sporu.

(...) Mám za to, že aj porušovateľ 3/ spôsobil v danej veci zbytočné prieťahy, ktoré sú rovnako spôsobené jeho nečinnosťou a nesprávnym (neúčelným) postupom. Porušovateľ 3/ v uznesení zo dňa 28.05.2012 pod sp. zn. 4 Cdo 272/2010 rozhodol, že rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný, pretože odvolací súd založil nadobudnutie spoluvlastníckeho podielu v prospech odporcu na dvoch právnych tituloch. Bližšie sa však z hmotnoprávnej stránky porušovateľ 3/ s vecou nezaoberal napriek tomu, že mu vec bola predložená už po druhýkrát a konanie v tom čase prebiehalo 7 rokov. Podľa môjho názoru, ak by okrem uvedenej nepreskúmateľnosti vyslovil právny názor, že žaloba je nedôvodná, resp. by aspoň uviedol, ktorý z dvoch titulov nadobudnutia spoluvlastníctva odporcu je daný, predišlo by sa následnému rozhodnutiu odvolacieho súdu zo dňa 18.09.2012 pod sp. zn. 16Co/254/2012-310, ktorým odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a konanie zastavil. Zároveň by bol vyriešený predmet sporu do budúcnosti, čo k dnešnému dňu bohužiaľ stále nie je.

Porušovateľ 3/ však rozhodoval o veci aj pomerne dlhé obdobie. Dovolacie konanie pod sp. zn. 4Cdo 272/2010 prebiehalo 1 rok a 8 mesiacov, pričom v uznesení porušovateľ 3/ vyslovil jediný záver o nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia, čo bolo podľa môjho názoru možné urobiť aj v lehote 8 mesiacov.

Ďalšie dovolacie konanie pod sp. zn. 4 Cdo 252/2013 prebiehalo 2 roky a 2 mesiace t. j. odo dňa 19.10.2012, kedy som podala dovolanie až po vydanie uznesenia porušovateľom 3/ dňa 17.12.2014. V tomto rozhodnutí však opäť dovolací súd skonštatoval len prekvapivosť rozhodnutia, teda zaoberal sa len procesnou stránkou veci, nie aj hmotnoprávnym posúdením. Uvedené rozhodnutie o dovolaní bolo podľa môjho názoru, vzhľadom na zaťaženie porušovateľa v danom období, možné vydať aj v lehote 1 roku od podania dovolania.

Vzhľadom k tomu zastávam názor, že v uvedených dovolacích konaniach pod sp. zn. 4Cdo 272/2010 a 4Cdo 252/2013 došlo k zbytočným prieťahom v trvaní 2 roky. Zároveň je však otázna vhodnosť postupu porušovateľa pri vydaní rozhodnutia pod sp. zn.

4Cdo 272/2010, kedy súd mohol vyriešiť niektoré hmotno-právne otázky do budúcnosti, čím by sa predišlo ďalšiemu zbytočnému predlžovaniu konania, ktoré dodnes nie je skončené.“

5. K správaniu sa sťažovateľky v napadnutých konaniach zo sťažnosti vyplynulo:

„Správanie sťažovateľa je ďalšou nevyhnutnou podmienkou posúdenia dôvodnosti prietáhov v konaní. V danej veci som vyššie preukázala, že zo strany porušovateľov nebol daný nesprávny postup len nevhodnosťou niektorých úkonov a rozhodnutí, ale najmä išlo z ich strany o nečinnosť. Ak je však daná nečinnosť súdu, teda súd vo veci nekoná, správanie účastníka nie je významným pre záver o existencii prietáhov v konaní. Ako však vyplýva z obsahu spisu a priebehu skutkového deja, v konaní som nespôsobovala zbytočné prietahy. Súd ma nemusel opakovane vyzývať na predloženie dôkazov alebo na podanie vyjadrení v konaní. Naopak v konaní som vystupovala aktívne, podávala som vyjadrenia a iné podania, ktoré odo mňa súd žiadal. V priebehu celého súdneho sporu som iba raz žiadala o predĺženie lehoty na vyjadrenie, a to žiadosťami o predĺženie lehoty na vyjadrenie v konaní pred odvolacím súdom zo dňa 04.03.2010 a 23.03.2010 pod sp. zn. 16Co 34/2010, pričom k predĺženiu konania takto došlo o necelý mesiac. V dovolacom konaní pod sp. zn. 4Cdo/252/2013 som dokonca dovolací súd urgovala podaním zo dňa 23.10.2014. (...)

Z uvedeného vyplýva, že som v konaní nespôsobilá prietahy. Zároveň sa domnievam, že je zodpovednosťou súdu a rozhodujúceho sudcu, resp. senátu, aby si plnil svoje povinnosti. Nemožno odo mňa žiadať, aby som ako účastníčka konania opakovane upozorňovala súdy na plnenie ich povinností, najmä ak sa jedná o odvolací a dovolací súd. Svojim vystupovaním v súdnom konaní som tak ničím neprispela k predĺženiu konania a moje správanie nemalo podstatný vplyv na dĺžku konania. K tomu ešte dodávam, že realizácia mojich procesných práv opakovaným podávaním dovolania, ako aj odvolania, nezbavuje konajúce súdy zodpovednosti za neprerokovanie veci bez zbytočných prietáhov.“

6. Vo vzťahu k zložitosti veci sťažovateľka vo svojej sťažnosti poukázala na to, že:

«(...) Predmetom súdneho konania je žaloba o určenie, že nehnuteľnosť v celosti, nielen spoluvlastnícky podiel, patrí do dedičstva po poručiťelke [REDAKOVANÉ] v režime bezpodielového spoluvlastníctva manželov v čase smrti. Inak povedané, v konaní sa domáham, že moja matka bola v čase svojej smrti (spolu s mojím otcom) bezpodielovou

spoluvlastníčkou celej nehnuteľnosti a nie len spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 1/2 v pomere k celku, ako to dnes vyplýva z [REDAKOVANÉ] pre k. ú. [REDAKOVANÉ].

O takomto predmete konania súdy pravidelne rozhodujú. Možno však uviesť, že z právnej a skutkovej stránky nejde o jednoduché konanie, najmä z hľadiska jeho právneho posúdenia. Právne posúdenie však nemá podľa môjho názoru vplyv na celkovú dĺžku konania ako takú. Z predchádzajúcich častí tejto sťažnosti vyplýva, že na viacerých miestach porušovatelia nekonali, resp. konali pomerne dlhú, neodôvodnenú dobu. Toto konanie však patrí do štandardnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. Za nemenej podstatnú skutočnosť možno považovať aj to, že súdy konajúce vo veci nevykonávali rozsiahle výsluchy svedkov, nevykonávali znalecké dokazovanie a rovnako nebolo konanie prerušené podľa §§ 109 a 110 OSP, čo by mohlo ospravedlňovať zdĺhavé rozhodovanie súdu. Možno však ustáliť, že k prietahom v konaní došlo v období rozhodovania súdov o merite veci. Zložitost' veci nenasvedčuje ani charakter procesných úkonov zo strany porušovateľov. Je zrejmé, že zložitost' veci teda nezapríčinila vznik zbytočných prietahov predmetnom konaní na všetkých stupňoch rozhodovania.

Ako som už uviedla v II. časti tohto podania, porušovatelia v danej veci neprihliadli na to, že ide o majetkový spor v rámci našej rodiny, keďže odporca je mojim bratom a teda že som sa obrátila na súd aj z dôvodu, aby tento „rodinný“ spor bol definitívne súdmi vyriešený. Rovnako súdy opomenuli prihliadnuť na to, že už v čase začatia konania som bola v dôchodcovskom veku. Dnes mám 86 rokov a odporca má 83 rokov. Podaním žaloby som mala a stále mám záujem vysporiadať si ešte za života svoje majetkové vzťahy aj s ohľadom na moje deti a vnukov. Význam tohto konania je pre mňa a pre moju rodinu teda zásadný. (...)»

7. Sťažovateľka sa domáhala aj priznania primeraného finančného zadosťučinenia, ktoré takto odôvodnila:

„(...) Porušovateľ 1/ spôsobil zbytočné prietahy v konaní v trvaní 2 roky a 3 mesiace. Porušovateľ 2/ spôsobil zbytočné prietahy v konaní v trvaní 3 roky a 7 mesiacov. Porušovateľ 3/ spôsobil prietahy v konaní 2 roky. Celkovo tak zbytočné prietahy v konaní predstavujú 7 rokov a 10 mesiacov. (...)

S poukazom na skutkové a právne závery tejto sťažnosti sa domnievam, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru nie je pre mňa dostatočným zadosťučinením.

Z dôvodu porušenia mojich práv podľa článku 48 ods. 2 Ústavy SR a článku 6 ods. 1 Dohovoru s poukazom na vyššie uvedení dĺžku konania navrhujem, aby ústavný súd rozvrhol primerané zadosťučinenie na jednotlivých porušovateľov nasledovne:

Porušovateľ 1/ v sume 3.250,- EUR, z toho za prieťahy v trvaní 2 roky a 3 mesiace v sume 2.250,- EUR a 1.000,- EUR za celkové trvanie sporu a jeho význam pre sťažovateľku,

Porušovateľ 2/ v sume 4.500,- EUR, z toho za prieťahy v konaní v trvaní 3 roky a 7 mesiacov v sume 3.500,- EUR a 1.000,- EUR za celkové trvanie sporu a jeho význam pre sťažovateľku,

Porušovateľ 3/ v sume 3.000,- EUR, z toho za prieťahy v konaní v trvaní 2 roky v sume 2.000,- EUR a 1.000,- EUR za celkové trvanie sporu a jeho význam pre sťažovateľku.“

8. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„Okresný súd Zvolen v konaní vedenom pod sp. zn. 12C 128/03 porušil základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené v článku 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Sťažovateľke priznáva finančné zadosťučinenie v sume 3.250,- EUR, ktoré je Okresný súd Zvolen povinný vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

Krajský súd v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 16Co/254/2012, 16Co/268/2015 porušil základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené v článku 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Sťažovateľke priznáva finančné zadosťučinenie v sume 4.500,- EUR, ktoré je Krajský súd v Banskej Bystrici povinný vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4Cdo 272/2010 a 4Cdo 252/2013 porušil základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené v článku 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Sťažovateľke priznáva finančné zadosťučinenie v sume 3.000,- EUR, ktoré je Najvyšší súd v Banskej Bystrici (zrejme Najvyšší súd Slovenskej republiky, pozn.) povinný vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

Okresný súd Zvolen, Krajský súd v Banskej Bystrici a Najvyšší súd Slovenskej republiky sú spoločne a nerozdielne povinní zaplatiť sťažovateľke trovy právneho zastúpenia v sume 1.028,45 EUR a to na účet právneho zástupcu žalobcu(...), do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

II.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. I. ÚS 105/06, II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, IV. ÚS 35/02)

12. Z petitu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Okresného súdu Zvolen v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 128/2003, postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaniach vedených pod sp. zn. 16 Co 254/2012 a sp. zn. 16 Co 268/2015, ako aj postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaniach vedených pod sp. zn. 4 Cdo 272/2010 a sp. zn. 4 Cdo 252/2013.

13. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov (...).

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná (...).

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

14. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. II. ÚS 26/95). Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 102/05, II. ÚS 387/06) sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy

(ako aj právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie tohto základného práva označenými orgánmi (v tomto prípade krajským súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označených práv postupom všeobecného súdu, ústavný súd sťažnosť odmieta ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Tento právny názor ústavného súdu akceptuje vo svojej judikatúre aj Európsky súd pre ľudské práva [pozri napr. rozhodnutie vo veci Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 16970/05 (IV. ÚS 237/09, m. m. II. ÚS 290/09, IV. ÚS 42/2010 atď.)].

V nadväznosti na uvedený právny názor ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcej zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva významnú preventívnu funkciu ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 225/05, III. ÚS 317/05, II. ÚS 67/06).

15. K namietanému porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 128/2003

Zo zapožičaného spisu ústavný súd zistil, že predmetné konanie sa na okresnom súde začalo 11. novembra 2003 a na tomto súde bolo skončené 19. októbra 2007 vyhlásením (v poradí druhého) rozsudku č. k. 12 C 128/2003-180. Od uvedeného dátumu sa napadnuté konanie na okresnom súde vo veci samej neobnovilo.

Sťažovateľka sa na ústavný súd obrátila so svojou sťažnosťou podaním z 2. júna 2016, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 8. júna 2016. Ústavnému súdu bola teda sťažnosť doručená v čase, keď porušenie označeného základného práva na tom orgáne, ktorý sťažovateľka označila za účastníka konania, už netrvalo a konanie o jej sťažnosti pred ústavným súdom nebolo spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorú ústavný súd poskytuje vo vzťahu k právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2

ústavy a právu na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. I. ÚS 6/03, II. ÚS 260/2014).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti a pretože sťažovateľka sa vo vzťahu k okresnému súdu domáhala ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v čase, keď v napadnutom konaní namietané porušenie práv už pred označeným porušovateľom práv, teda pred okresným súdom netrvalo, a v tomto štádiu konania už bola odstránená jej právna neistota, ústavný súd odmietol jej sťažnosť v tejto časti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

16. K namietanému porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cdo 272/2010

Nasledujúce napadnuté konanie bolo dovolacie konanie, ktoré sa na najvyššom súde začalo 25. októbra 2010 a na tomto súde bolo skončené 28. mája 2012 vyhlásením uznesenia č. k. 4 Cdo 272/2010-299 (uznesenie nadobudlo právoplatnosť 19. júla 2012). Teda v čase podania sťažnosti ústavnému súdu (8. júna 2016) už netrvalo.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti a pretože sťažovateľka sa vo vzťahu k dovolaciemu konaniu najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 272/2010 domáhala ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v čase, keď v napadnutom konaní namietané porušenie práv už pred označeným porušovateľom práv, teda pred najvyšším súdom netrvalo, a v čase podania sťažnosti v tomto konaní už bola odstránená jej právna neistota, ústavný súd odmietol jej sťažnosť aj v tejto časti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

17. K namietanému porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Co 254/2012

Predmetné konanie sa na krajskom súde začalo 8. augusta 2012 a na tomto súde bolo skončené 6. septembra 2012 vyhlásením uznesenia č. k. 16 Co 254/2012-310 (uznesenie nadobudlo právoplatnosť 26. septembra 2012). Teda v čase podania sťažnosti ústavnému súdu (8. júna 2016) už netrvalo.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti a pretože sťažovateľka sa vo vzťahu k odvolaciemu konaniu krajského súdu sp. zn. 16 Co 254/2012 domáhala ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v čase, keď v napadnutom konaní namietané porušenie práv už pred označeným porušovateľom práv, teda pred krajským súdom netrvalo, a v čase podania sťažnosti v tomto konaní už bola odstránená jej právna neistota, ústavný súd odmietol jej sťažnosť aj v tejto časti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

18. K namietanému porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cdo 252/2013

Nasledujúce napadnuté konanie bolo dovolacie konanie, ktoré sa na najvyššom súde začalo 19. júla 2013 a na tomto súde bolo skončené 17. decembra 2014 vyhlásením uznesenia č. k. 4 Cdo 252/2013-347 (uznesenie nadobudlo právoplatnosť 5. marca 2015). Teda v čase podania sťažnosti ústavnému súdu (8. júna 2016) už netrvalo.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti a pretože sťažovateľka sa vo vzťahu k odvolaciemu konaniu najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 252/2013 domáhala ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v čase, keď v napadnutom konaní namietané porušenie práv už pred označeným porušovateľom práv, teda pred najvyšším súdom netrvalo, a v čase podania sťažnosti v tomto konaní už bola odstránená jej právna neistota, ústavný súd odmietol jej sťažnosť v tejto časti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

19. K namietanému porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Co 268/2015

Predmetné konanie sa na krajskom súde začalo 18. marca 2016 (teda pred podaním ústavnej sťažnosti 8. júna 2016) a na tomto súde bolo skončené 9. júna 2016 (po roku a troch mesiacoch) vyhlásením uznesenia č. k. 16 Co 268/2015-384 (uznesenie nadobudlo právoplatnosť 25. júna 2016).

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledujúci priebeh a stav konania vedeného na krajskom súde v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Co 268/2015:

Dňa 18. marca 2015 bol spis doručený krajskému súdu „v zmysle právoplatného uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 4Cdo 252/2013-347 zo dňa 17.12.2014“. Vec bola na krajskom súde zaevidovaná pod sp. zn. 16 Co 268/2015.

Dňa 7. apríla 2016 krajský súd vyzval účastníkov konania „na vyjadrenie sa k možnému použitiu ust. § 103, § 104, § 159 ods. 3, 175k ods. 2, § 251 ods. 1, 2 O.s.p., ako aj ust. § 159 ods. 2 O.s.p.“.

Dňa 26. apríla 2016 bolo krajskému súdu doručené písomné vyjadrenie sťažovateľky.

Dňa 27. apríla 2016 bolo krajskému súdu doručené písomné vyjadrenie žalovaného

██████████.

Dňa 12. mája 2016 bolo nariadené pojednávanie na 9. jún 2016.

Dňa 16. mája 2016 krajský súd požiadal okresný súd o zapožičanie spisu sp. zn. 8 C 19/77.

Dňa 9. júna 2016 bol po skončení pojednávania vyhlásený rozsudok č. k. 16 Co 268/2015-384, ktorým krajský súd zmenil odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu tak, že žalobný návrh sťažovateľky zamietol. Uvedený rozsudok nadobudol právoplatnosť 25. júna 2016.

Ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru (napr. I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01, I. ÚS 66/02), podľa ktorej nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy. Pojem „zbytočné priet'ahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého súdu nemusí vyznačovať takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach judikoval, že ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva

na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01).

Postup krajského súdu v napadnutom konaní nebol bez prietáhov, avšak jeho postup sa nevyznačoval takými významnými prietáhmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

S ohľadom na uvedené skutočnosti a v súlade so svojou doterajšou rozhodovacou činnosťou preto neprichádza do úvahy, aby ústavný súd mohol postup krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Co 268/2015 po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie kvalifikovať ako porušenie základného práva sťažovateľky zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

20. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. októbra 2017